Ціна примірника 25 сотиків.

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

Народня Справа

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно . . . . 1 зол.
Чвертьрічно . . 3 зол.
Піврічно . . . 6 зол.
Річно . . . . 12 зол.

ЗА ГРАНИЦЕЮ.
Річно — 2 до ляри.

Гроші з краю посилати переказами, або чеками „Народної Справи“ — в загранниці порученими листами.
За зворот рукописів Редакція не ручить. На відповідь треба долучити значок 30 сотиків.

ОГОЛОШЕННЯ:
1 стр. 700 зол., пів стр. 400, чверть стр. 200 зол. Гроші треба посилати наперед

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИЙ ЧАСОПИС

Ч. 26 (91) Львів, неділя 29. червня 1930. Рік III.

АДРЕСА: „Народня Справа“, Львів, вул. Боїмів 4. — — Чекові конта: 408.687 і 154.130 — — Телефон 57—90

„НАРОДНЯ СПРАВА“ ⟷ то щастя в хату!

Отут, перед Вами ще один доказ, що „Народня Справа“ помагає людям не тільки добрим словом, але також і великим ділом!

В попереднім числі був протокол купна виграної корови, яку мав щастя виграти в „Нар.Справі“ Т. Пшеничник з Лисої.

А тепер наводимо протокол купна другої корови, яку виграв Микола Ґеник з Березова нижного.

„Протокол списаний 24. V. 1930 в домі Антося Ґеника. Микола Ґеник с. Дмитра, пильний передплатник „Народньої Справи“, щасливець вильосованої нагороди в квоті 40 долярів в „Нар.Справі“ дня 23. III. 1930. отримав на руки мужа довіря Ст. Фіцича, квоту 40 дол. Муж довіря разом з щасливцем Миколою згодили корову в Антося Ґеника за 39 долярів, котру то суму муж довіря вручив продаючому, а решту — 1 доляр — дав у руки щасливцеви Миколі, при свідках.

Продаючий з мужем довіря передав Миколі корову, що при свідках ствержено.

СВІДКИ: Антось Арсенич, Антось Пригородський.

ПРОДАЮЧИЙ: Антось Ґеник.

КУПУЮЧИЙ: Микола Ґеник.

МУЖ ДОВІРЯ: Стефан Фіцич.“

На ліво стоїть щасливець Микола Ґеник, який виграв корову. Коло нього його жінка і братанич, малий школяр, що своєму стриєви пильно читає „Народню Справу“. На право стоїть муж довіря „Нар. Справи“ Стефан Фіцич. Всі веселі і щасливі, тай „бидя“ весела, неначе знає, як нею тішуться.

Покажіть нам яку другу часопись, котра би за такий короткий час вчинила людям стільки жичливого добродійства, що „Народня Справа“! До тепер, за півтора року свого існування, **виплатила „Народня Справа“ за упавшу худобину понад пятьсот запомог по 120 золотих (понад 60 тисяч золотих), роздала точним передплатникам величезну скількість нагород книжками і готівкою** а при останнім льосованню нагород ущасливила ще й двох передплатників великими нагородами, так, що оба **купили собі гарні расові корови.**

Чиж не варто, щоби всі свідомі селяни господарі пильно передплачували і читали таку часопись? **Нехай же слава про „Народню Справу“ йде у кожду сільську українську хату, бо хто бажає собі і своїм дітям добра,** повинен мати цю ґазету, яка не тільки **людий освічує і радить,** але ще й **усім точним передплатникам помагає в нещастю,** яке кождого може стрінути, а також **для точних передплатників**

приготовляє ще неодну гарну несподіванку!

„Народня Справа“ — то **найщиріша часопись,** бо своїм передплатникам **дуже богато помагає** морально і матеріяльно, — **а за те дуже мало вимагає:** точно вплачувати передплату, **тільки один золотий місячно.** Тим одним золотим, **на котрий навіть в час цеї скрути може здобутися і найбідніший, кождий забезпечує** собі освіту, науку і пораду, а **в разі потреби певну запомогу** (120 зол.) та ще многі — многі инші користи.

Нема жадної „угоди“.

Недавно почали ширитися в москвофільських і деяких польських ґазетах чутки, що ніби то українці роблять з польським урядом якусь „угоду“ — та при тім пишуть, що ніби в сій справі переговорює з урядом партія Укр. Нац. Демокр. Обєднання (УНДО). Занепокоєні тим наші читачі почали нас про те запитувати. Ми звернулися з запитом до президії партії УНДО-ня й отримали таку відповідь (комунікат). —

КОМУНІКАТ

У львівськім москвофільськім орґані „Русскій Голос“, а за ним у цілій польській пресі появилися сплетні та поголоски про якісь політичні переговори між польськими урядовими чинниками й Українським Національно-Демократичним Обєднанням. У деяких польських орґанах появилися вже навіть виложені точки „угоди“.

Президія Українського Національно-Демократичного Обєднання стверджує отсим рішучо, що всі ці чутки і вісти про якінебудь переговори між польськими урядовими чи неурядовими чинниками й УНДО не мають ніяких підстав і є виссані з пальця. Пускають їх у рух люди або ґрупи, яким залежить на поширенню заколоту в українськім громадянстві.

ПРЕЗИДІЯ У.Н.Д.О.

—o—

НАШІ ХИБИ.

«То не може бути!» — каже нераз неодин в читальні або десь в хаті, як читають дещо з господарських справ у нашій або в другій газеті. «Вони пишуть, що одна курка може знести і 200 і 300 яєць річно! — каже одна господиня. — А я маю 30 курок, а яєць нема більше денно, як 3!». І то правда але той господар або господиня не подумає, як коло курки ходити, щоби вона добре неслася. Лишається курку на ласку Божу і женеться її з місця на місце, як дичину. Господар гонить зі стодоли, наймит з гною, господиня з городу — а всі кричать і кленуть та кидають, чим попало. Але по яйця то всі йдуть. Господар потягне на «дрямки», наймит собі, друге зість собака, инше запропаститься десь в буряні — і справді господині не лишиться більше, як три. І як така переслідувана курка може в порядку нестися, коли її ніхто не припильнує і не шанує?

Отак є і зі всім у господарстві. Нарікають, що худобина не ведеться, що поле не родить, — а ніхто не думає, що треба вміти коло худоби ходити, треба вміти поле погноїти і управити, треба знати, коли і де що посіяти і посадити — а на то все треба науки. Цю науку посідають учені агрономи і вони пишуть в книжках і часописах про управу рілі, а лікарі-ветеринарі пишуть про худобину.

Але це треба докладно читати, а не махати рукою, бо вони не пишуть на вітер, але на те, аби нарід вчився і мав зі свого труду ліпшу користь, аніж дотепер. Пробуйте уважно читати господарські справи в ґазетах, а не тільки новинки, побачите, скілько скористаєте.

Через те, що не всі ми цікавимося тими справами і взагалі не усвідомляємося з добрих ґазет і книжок, то хто не хоче, той нас обдурить. Кого аґенти на селі циганять? Нас! Кому продають мідь замісць золота? Нам. Кого баламутять вороги при виборах? Нас. Хто йде до ворожбита і вірить в забобони? Це все ми! От вам приклад:

В Білокерничці коло Підгаєць вже кілька літ «ворожить» якийсь дідуган «Кубусь» (поляк). І наші забобонні люди, головно жінки й дівчата, йдуть до нього і роблять з себе посміховище. Згадаю лише одно таке плюгавство, яким туманить той ворожбит нерозумних людий. Пішла від нас до «Кубуся» одна жінка, щоби поворожив, бо її не хоче любити чоловік. А той дідуган казав усім повиходити з хати, скинув з себе всі лахи і казав тій жінці, аби його мила від голови до стіп. Потім налив їй тих помий у фляшку, щось пошептав і сказав, аби давала тої плюгавої води мужеви до кождої страви. І ще гидкіші річи робить — що годі писати! І як заробляє! Обікрав хто кого, до него! Захорувала худобина, до него! Ставить хто хату, до него! А він лише сало їсть і горівку пє і з людий сміється. А найменша заплата 2 золоті і чверть літри монопольки! Читавби неодин за ті гроші ґазету через чотири місяці і до розуму прийшовби і сам собі «повороживби» інакше і правдиво, бо наука і освіта то найкращий ворожбит.

Ах, той дідуган не сходить мені з голови! Як він людий ошукує і ніхто не заборонює йому! Як би так другий, то вже давно міґби сидіти за кратами. А йому уходить безкарно, бо то — «Кубусь». А як він «відгадує» — послухайте! В кождім селі має свого фактора. Прийде хтось з села до «Кубуся» — то він каже: «Прийдеш завтра, бо то не твій день». А тимчасом через фактора з того села перевідує про того чоловіка все, що треба до «вороження» і вже на другий день говорить: «Ти є той а той, маєш такі діти, таку жінку, такого сусіда» і так далі. А отуманена жертва дивується: «Відки він то все знає!» Ой, бідні люди!

І чи не є ми горох при дорозі, що хто хоче, урве? Берім і зішкробуймо з себе ту погану навичку, **виганяймо темноту з себе, не** даймося обманювати! Набираймо того світла з такої доброї газети, як «Народня Справа» і з ріжних корисних книжок. Вони нам найліпше поворожать!

Дмитро Мазуркевич
з Нової Греблі (пов. Підгайці).

—o—

НОВИНКИ

Календар на тиждень.

ЧЕРВЕНЬ 29—30.

29. Неділя 3 по С. Тих.
30. Понеділок, Мануіла.

ЛИПЕНЬ 1—5.

1. Второк, Леонтія (черв. Леонтія)
2. Середа, Юди Тад. ап. Зосима (Юди ап. Зосима)
3. Четвер, Методія свмч.
4. Пятниця, Юліяна
5. Субота, Евсевія.

—o—

Увага. Свята в скобках (—) є тільки православні, прочі свята спільні українцям греко-католикам і православним.

—o—

Друкарський чортик зробив нам в останньому (25) числі збитка. Іменно в рубриці «календар на тиждень» написано помилково «червень 8—14, а має бути «**червень 22—28**».

—o—

Зміни місяця:

Повня дня 11. липня о год. 8 і пів вечером.

Нів дня 25 липня о год. 3 рано.

Столітний календар віщує на цей тиждень холодну і слотаву погоду.

—o—

Як нарід приповідає:

Як косар травицю косить, кожда жаба дощу впросить.

З порожної стодоли порожні горобці вилітають.

Як собі постелиш так і виспишся.

—o—

— **Вшанування Владики.** Питомці Малої Семинарії у Львові устроїли в вівторок 17. VI. гарний концерт в честь 30-літнього ювілею владицтва митрополита Андрея. Всі точки, а головно орхестра й хор питомців, випали прегарно.

— **Велике свято Дрогобиччини.** В Зелений Понеділок відбулося в Дрогобичі торжественне посвячення недавно докінченого великого будинку української ґімназії «Рідної Школи». Цей будинок вибудувало наше свідоме громадянство Дрогобиччини виключно із своїх пожертв та при допомозі жертводавців з цілого краю. Посвятив Преосв. епископ Коциловський в асисті численно зібраного духовенства. Перед посвяченням відбувся величавий похід представників наших культурно-освітних і кооперативних установ з усіх сел Дрогобиччини. В поході брало участь коло 30 тисяч українських свідомих селян та інтеліґенції. Це торжество було величавим виявом орґанізованости і свідомости Дрогобиччини. Годиться зазначити, що до здвигнення будови причинилися немало своєю невсипущою працею і матеріяльними пожертвами місцеві народні діячі: др. Ільницький, др. Пацлавський і др. Чапельський. Нехайже їх велике діло принесе Дрогобиччині і цілому нашому народови крім добре заслуженої слави і чести ще й як найбільші користи.

— **«Сокільський день» у Львові.** Українське Сокільство міста Львова улаштовує в неділю 29. червня великий руханковий попис на площі «Сокола Батька» у Львові. В програму увійдуть нові вправи вільноруч, живі вежі, вправи на приладах та всякі змагання. Будуть теж руханкові вправи сокілок. Сподіємось, що на цей попис нашої сокільської молоді явиться численно усе свідоме наше громадянство Львова і селянство околиці.

— **Селянська доля.** На тартаку Ґредля в Стрию згинув ононі підчас праці робітник Гринько Бичок з Дуліб коло Стрия. Зелізна штаба від ваґона упала йому на голову і заломила череп так, що нещасний по кількох годинах муки помер. Осиротив жінку і пятеро дрібних діточок. Як бачимо, деревляні барони в Стрию дбають мабуть більше про визиск наших робітників, як про забезпеку їх життя і здоровля.

— **Арештували народнього орґанізатора.** Дня 26-го травня арештовано в Гошові повіт Долина селянина Михайла Шияна, який щойно вернув з передвиборчої праці на Волині. Хоч поліція при ревізії нічого не найшла, то всетаки Шияна арештовано і відпроваджено до повітової поліції в Долині, де його задержано через 48 годин, закидаючи йому приналежність до тайної української військової орґанізації і ширення тайної часописи «Сурми». Це вже третя ревізія і друге арештовання Шияна за останніх 6 місяців. За кождим кроком свідомого українського селянина слідиться з найбільшою точністю, натомість тисячі злодійств і бандитизмів в краю остаються на все невислідженими.

— **Хамство.** Коли в Зелену Неділю йшла через село Стефкову пов. Ліско процесія і похід з вінцями на могили Поляглих, то член Надзірної Ради місцевої кооперативи, Стефан Іваницький, що стояв тоді коло коршми, обернувся до процесії плечима й почав сміятися злобно з того, що секретар Читальні М. Ярош був одягнений по козацьки і ніс вінець на могилу. Дивуємося такій кооперативі, що має і тримає в своїй Надзірній Раді такого нікчемного сліпого темняка! (Цілого допису про той похід не можемо

Читання з історії України (ч. 72).

Перед великою битвою під Пилявцями

В попереднім числі написали ми, як польські пани у Варшаві почали крутити сюди й туди і не відповідали козацьким послам, яких післав Хмельницький, ні сяк ні так. Вони ніби то хотіли переговорювати з Хмелем і вислали комісарів з воєводою Киселем, але рівночасно почали збирати військо і іменували трьох полководців.

Хмельницький рушив тоді з під Білої Церкви з головними силами вперед, а рівночасно післав до Хана послів, щоби посилав татарів на поміч у дальший війні. Коло Гончарихи зійшлися з Хмельницьким козацькі посли, що вертали з Варшави й передали йому лист від сойму. Наспіли також листи від Киселя і від комісарів, що були в дорозі на Україну. Хмельницький прочитав ті листи, а в них стояло: козаки мають розійтися з татарами, мають повернути всю забрану в поляків зброю, і мають покарати смертю повстанських отаманів! А про жадні уступки козаки ані слова!

Такі листи дуже роздражнили Хмельницького і всю козацьку старшину. Полковники почали навіть докірати Хмельницькому, що він ще хоче переговорювати з польськими панами і тільки даром гаїть час, бо вони лукаві і їм вірити не можна. А до того ще й переловили лист Киселя до Москалів, у якім Кисіль зрадливо намовляв Москву, звернути увагу на козаків, бо вони і для Москви небезпечні.

Бачу — сказав Хмельницький, що пани лукаві і хотять мене перехитрити і згубити — але я їм не дамся! І я буду хитрий!

І сам ще написав до Варшави листа, що він зовсім не думає воювати з Польщею, тільки з такими панами, як Ярема Вишневецький, що всю війну завинив.

А Кисіль навіть намовляв Вишневецького, щоби не дражнив козаків і щоби помирився, але цей маґнат гордо відповів, що з Хмельницьким говорити не буде.

Хмельницький все таки згодився на переговори з польськими комісарами і запросив їх до Константинова. Він робив це тому, щоби Поляки не спішилися з мобілізацією і щоби собі мати час приготовитися до головної битви і забрати решту українських земель під свою владу. Отамана Кривоноса казав прикувати до гармати — але в порозумінню з ним — аби ніби показати, що карає його за знущання над поляками й жидами. Потім пустив його свобідно — ніби за порукою — а кільком правдивим розбійникам, що і своїх не жаліли повідрубував голови і сказав, що то були провідники загонів.

Тимчасом дійшло козацьке військо до річки Случ і козаки почали викликувати: *«Оттак Ляше, по Случ наше!»* На Волині збиралося польське військо, але й козацького збиралося щораз більше. Кисіль вислав до Хмельницького гонця за гонцем, але відповіди не отримував жадної. Нарешті вислав київського митрополита Косова, але й цей у Хмеля нічого не зорудував, бо гетьман пізнався на нім, що він перевертень.

Нове польське військо це була шляхта, що вирушала на війну зі слугами й з усяким добром, якби на яку параду. До війни не дуже були вони привичні, бо то була так зване «посполіте рушенє». Тай то збиралися дуже поволи і не всі. Стягалися всі під Глиняни недалеко Львова, тут мали уформуватися в полки.

В їх таборі почалася знову сварка між панами і ніхто не хотів слухати. Більшість шляхти не схотіла служити під новими полководцями й збиралися окремо під команду Вишневецкого.

Тимчасом Хмельницький візвав отаманів, аби скоро прибули до нього до Константинова. І з усіх сторін українських земель, навіть з над Дону посунули хмари народу. Отамани Тиша і Носач прийшли з полками галичан, що повтікали з Галичини. Аж з Сербії і з Волощини прибували люди. А Хмельницький проїжджав на білім коні поміж полками й говорив:

Не бійтеся, хлопці-молодці! Там польський військом провадять «перина» «дитина» і «латина» (так називав молодих полководців польських) а ви хоробрі козаки дасьте собі з ними раду!»

(Дальше буде)

помістити, бо він в «Новім Часі» був у більшости сконфіскований).

— **Викорінюймо бандитизм!** Якісь осібняки напали на Вознесення вечером на дорозі в селі Половім пов. Радехів на місцевого парубка Івана Іванчука і покалічили його важко ножами в плечі. Одна рана досягла аж до легких. Перед судовою комісією зізнав Іванчук, що тими напасниками були Михайло і Василь Прихідко. Обох арештувала поліція, але по двох днях їх звільнено. Здається, що супроти щораз частіших таких нападів на спокійних людий наші селяни хіба будуть примушені взятися самі викорінювати бандитизм.

— **«Паршиві вівці».** Парубки, а властиво галабурдники з Полового повіт Радехів, Теодор Білянський і Михайло Прихідко подерли ононі прилюдно і побили палками два портрети І. Франка і Т. Шевченка і ще хвалилися, які вони «моцні». Гадаємо, що це в теперішних наших обставинах нічо надзвичайне, хами усюди найдуться, але дивно, що не найшовся ніхто, що відповідно освідомивби тих хуліґанів, що треба шанувати святощі нашого народу, яких навіть наші вороги не важуться нарушувати. Наш нарід затямить собі добре усіх таких «моцних». Воно не пропаде. «Що має повиснути — не втопиться» — каже приповідка.

— **Кровава пімста.** Кость Ковальський, молодий парубок з Ковчак Старих повіт Станиславів пробив ононі ножем в серце 50-літнього побережника (гаєвого) Олексу Мичника. Це мала бути пімста за те, що Мичник переслідував Ковальського за «равбшіцерство» (крадіж дичини в лісі).

— **Хто вже нині не мордує наших селян.** Іцик Біґер з Коломиї хотів собі зробити стежку через город Івана Гуцуляка з Воскресінець пов. Коломия. Колиж Гуцуляк заборонив йому тягатися по своїм поли, відважний Іцик вихопив нечайно ніж і пхнув ним Гуцуляка в серце. Смертельно ранений Гуцуляк догоряє в коломийському шпитали. Цей обурюючий злочин міського розбишаки показує досадно, як відносяться до нашого селянства ті, що живуть із його кервавиці. Наші селяни повинні вже раз подбати, аби по наших селах не мали що робити такі опришки, що носять на устах облесливі й шахрайські слова, а в пазусі ніж.

— **Убийство.** В Довгій войнилівській пов. Калуш убив ононі Міхал Барановскі Міхала Адамского вистрілом з револьвера в голову. Причиною убийства була якась суперечка. Убийник арештований.

— **Підпал.** Михайло Пласкотнюк з Кропивника нового пов. Дрогобич підпалив з якоїсь пімсти хату Олекси Юзькова з Колпця дрогобицького повіту. Згоріли господарські будинки і три обороги. Злочинець і двоє його спільників арештовані.

— **Побив свого шваґра на смерть.** Василь Вітрак з Тростянця пов. Бережани побив свого шваґра Дмитра Кусина так тяжко, що побитий на другий день помер. Причиною були якісь маєткові спори.

— **Де горить наше дерево.** Під Катовицями на Горішному Шлеську, на самій німецькій границі згоріло ононі 400 ваґонів дерева, що було там на складі і мало бути вивезене за границю. Дерево походило в більшости «розуміється» із східногалицьких лісів. Крім дерева згорів поблизький ліс, частина зелізничого тору і телефонічне уладження. Причина пожежі невідома, шкода виносить міліони.

— **Під колесами поїзду** між стаціями Фельштин і Глубока біля Самбора згинув ононі 23-літний Стефан Мудрий з Фельштина. Здається, що цей нещасливий випадок спричинила неувага погибшого. — Другий подібний випадок приключився коло стації Губичі в дрогобицькім повіті. Зелізничий паровіз наїхав на селянку Марію Пакос з Мразниці пов. Дрогобич і так її потовк, що вона від ран умерла. В тому нещастю завинила таки вона сама, бо йшла необережно зелізничим тором.

— **Паперові парасолі.** В Америці почали недавно вироблювати парасолі з дуже міцного непромакального паперу. Ці парасолі мають коштувати лишень по 15 центів (на наші гроші 1.30 зол.) і мають бути дуже міцні.

— **Нівроку!** Не кождому ведуться діти так як купцеви Ґомец Розіліо в місточку Лєкас в Еспанії. Його 40-літня жінка Марія вродила йому дотепер 27-ро дітий. Усі діти дуже здорові й веселі. Пані Марія мала досі два рази трійняки (по троє на раз) і чотири рази близнята. Тільки одну гризоту має це щасливе подружжа: на 27 дітий є «лишень» 11 хлопців і аж 16 дівчат.

— **Дотепні бандити.** Минулої неділі напали на Торговельний банк в Лодзі кількох узброєних замаскованих бандитів. До спілки з бандитами пристав і молодий возьний того банку, Юнґ; спільними силами зрабували бандити понад 300 тисяч золотих і з панцирної каси, на місце гроший встромили і замкнули в касі касієра і двох сторожів, а відтак втікли автом у невідомім напрямі. Поліція розіслала на всі сторони телеґрафні гончі листи, та аґентів, але покищо нема про злодіїв чутки. За їх зловлення визначила дирекція обрабованного банку 15 тисяч золотих нагороди. Банк був асекурований від вломну тож окрім малих ушкоджень урядження нема жадних шкід. Касієр і два його товариші мало не подусилися в касі і тепер лежать хорі.

Обловилися. Недавно арештовано в Варшаві за великанські надужиття (дехто каже попросту крадіжі) при будові державної телефонічної фабрики кілька грубших „риб“, а то дирек. фабрики, пана Єнджеєвського, маґазинера, пана Длуґокенцкого і інжінера, пана Вахневского. Усі три сидять в арешті і проти них ведеться тепер слідство. Переслухано богато свідків і з їх зізнань, а також з деяких паперів виходить дуже невтішні подробиці про надужиття згаданих панів.

— **Волів гроші робити, як заробити.** Маврици Лянґвебер із Станиславова робив 100-золотові банкноти і пускав їх в обіг як і де міг. Та цей його промисл швидко викрився і пан Мавриці помандрував до арешту, а кілька новеньких банкнотів віддано до суду як доказ вини. Наші селяни повинні добре вважати, які гроші, і від кого беруть, бо на світі, як бачимо, усяке трафляється.

— **Кат українських дітий.** В Жогатині пов. Добромиль урядує управителька школи, якась Сойкова. Ця пані вже видно збожеволіла із ненависти до нашого народу, побиває дітий за те, що моляться в своїй рідній мові, зневажує їх всякими способами, а 14 і 17 лютого ц. р. викрикувала до дітий: „ту в Жогатинє сом саме рускє кабани». Крім того займається вона ще й писанням брехливих доносів на учителів-українців. Усі скарги громадян проти такої поведінки Сойкової є досі без успіху. Навпаки, вона має ще стати членом Повітової Шкільної Ради. Всежтаки громадяни Жогатина не повинні зневірюватися у слушній боротьбі з нахабністю і безправствами п. Сойкової. Каньовських і Вишневецьких, що мордували і мучили наш нарід ми перебули; перебудемо й Сойкову і тим подібні птички.

— **Присуд за ограблення почтового ваґона.** Суд в Тарнові засудив ононі одного 24-літнього польського студента техніки на 6 років тюрми за те, що він в зимі цего року напав на почтовий ваґон під Краковом і зрабував 100 тисяч золотих. Його спільник, 27-літний зелізничник, «зафасував» за участь в нападі 2 роки тюрми. Про цей напад писали ми свого часу в нашій ґазеті.

— **Глиняні ґазети.** У римській морській пристані Остія викопано недавно кільканацять дивних глиняних таблиць, а при блищому розсліді показалося, що це ґазети давних римлян. На таблицях вириті відомости про ріжні справи, як вибори до римського сенату, вибори вищих державних урядників, відозви уряду до населення, всякі оповістки та новинки і описи цікавіщих подій в краю. Ті ґазети виходили перед 2 тисячами років за панування римського диктатора, Юлія Цезара. Вчені дослідили, що ті ґазети вироблювано з глини в формі таблиць, в кільканацяти примірниках і вивішувано в Римі та в инших головніших містах великої римської держави на публичних місцях. Як бачимо, нічо на світі не нове.

— **Хто дасть більше?** В Китаю панує тепер страшна нужда і голод, бо ось уже кільканацять років воюють там між собою ріжні партії і ґенерали — а попри них і звичайніські розбійники, паливоди і горлорізи. Безупинна війна, грабунки і розбої довели тамошнє населення до такої нужди, що було уже богато випадків людоїдства — щось як у більшовицькій державі перед кількома роками. Тепер у Китаю дуже поширена торговля жінками і дітьми. За одну молоду гарну жінку дають по 5 долярів, за дитину вдвоє і втроє менше. Ось до чого доводить безладдя і брак єдности в народі.

— **Посмертна згадка.** До нашої Редакції наспіла сумна вістка про смерть нашого прихильника Михайла Сачка, господаря в Хлібичині лісним пов. Товмач. Покійний був невсипущим освідомителем народу і все загрівав своїм прикладом до освіти і праці, бо в цім бачив світлу будуччину нашого народу. Та люта недуга не дала Йому того дожити, перериваючи Його трудолюбиве життя в 58 році. Покійний все буде гарним примірож для односельчан, приятелів і сусідів. Честь Його Світлій Памяти!

Жінка Покійного, що донесла нам цю жалібну вістку пише при кінці листа таке: Газету прошу посилати дальше на мою адресу, бо «Нар. Справа» є милим гостем в моїм домі і я, як і мій найдорощий Покійний муж, не моглаби з нею розстатися. Передплату висилаю чеком. Олена Сачко, Хлібичим лісний повіт Оттинія.

ЩО В СВІТІ ЧУВАТИ?

Вже зближаються літні ферії і політики потрохи відпочивають та ідуть до «бадів». Тому й важних новин з світової політики нема.

Та в деяких державах є такі клопоти, що заєдно треба журитися. От у більшовицькій

Росії

є все щось нового. Небаром має *відбутися зїзд комуністів* (рад) на котрім мають вибрати новий Головний Комітет. Теперішний верховод Росії і всіх підлеглих їй радянських республик (і України), Сталін, перечув що його хотять замінити другим і тому мабудь не допустить так скоро до того зїзду.

А його становище справді вже досить хитке. Вже були всякі змови і замахи проти нього, та він якось ратувався. *А тепер мав бути головний замах* на нього і на його прихильників і той замах мав зробити комісар військових справ (міністер війни) Ворошилов. Та це також заздалегідь зрадилося і *Сталін примусив Ворошилова до димісії,* а що з ним зробить далі, то побачимо.

Є цікава чутка про того ґенерала Кутєпова, якого більшовицькі післанці вхопили з Парижа й завезли до Москви. Пишуть, що Кутєпов порозумівся був перед тим з більшовиками і що *його вхопили за його згодою,* а тепер він є в Москві ґенералом, але під иншим назвиськом. Та чи це все правда, не присягнемо, покажеться пізнійше.

Перед польськими консулятами

в Празі, в Гамбурґу і в Берліні були *демонстрації комуністів* з приводу смертного присуду на трьох молодих комуністів у Львові. В консулятах вибили шиби.

Комуністична демонстрація була минулого четверга також

У Львові

але не вдалася. Комуністів розігнали, а комун. посла з Лодзі, Росяка, що приїхав до Львова, побили палицями аж до крови.

Недавно

[illegible]гостив у Варшаві

італійський міністер загран. справ Ґранді. Деякі польські ґазети дуже тішилися з того приводу, пророкуючи, що Італія певно заприязниться з Польщею і тоді Польщі буде гаразд, бо Італія тепер «моцна» держава. Але другі, трохи холоднійші польські ґазети, написали, що то марні надії. Італія не має в союзі з Польщею жадного інтересу. Італія хоче змінити мирові договори, бо в них Франція скривдила Італію. А що *за зміною договорів і границь* є *також Німеччина і Угорщина,* то Італія скорше злучиться з тими державами. І до того мабудь іде. Італія щораз краще говорить з Німеччиною і з Австрією, а в Угорщині хоче зробити королем Оттона Габсбурґа, щоби запевнити собі приязнь мадярів. Бо мадяри всіми силами хотілиби довести до того, аби скасували такі договори, що обкроїли їх землю, і тому получаться з кождим, хто до того самого зміряє. А противно Польща боїться всякої зміни договорів. Отже їй з ними не подорозі.

Польща тримається тісно одної Франції, бо мають спільного противника: Німців. Але тепер *і Франція щось не дуже опікується* польською справою. Їй Німеччина вже не є така небезпечна, бо погодилися.

30 червня вже не буде на німецькій землі ні одного французького вояка

Натомісць Франція звертає всю свою увагу на Італію і завзято

будує твердині і форти на францускo-італійській границі

бо Мусоліні все погрожує Франції, що скривдила Італію на Середземнім Морі і в африканських кольоніях.

Тому польські ґазети дуже тим зажурилися, що приятелів щораз менше, а Німеччина зростає в силу і кажуть, що не забуде того польського коридора, який розмежив Німеччину від Східних Прус.

Польські ґазети пишуть, що тепер польські політики мають важку роботу, бо стягається «буржа над дзюравим дахем» (такий є наголовок одної статті про ті небезпеки).

Журяться Поляки, що і

в нутрі Польщі

нема гаразду, але партійні сварки і усобиці своїх зі своїми. Одні других лише дражнять, а що уряд санації виробляє з сенатом і соймом, то всі знаємо.

Сенат мав зібратися 18. червня та до того не дійшло, бо ще 17. VI. в ночі відложив уряд сесію на 30 днів.

З далекого світа

є такі новини:

В Палестині

неспокій зростає знову і Араби знов готуються до бійки з жидами, бо 17. червня в Єрусалимі присудом анґлійського і жидівського суду *повісили трьох Арабів.*

В Індохінах

що належать до Франції було повстання, яке Французи кроваво здусили й розстріляли 13 індохінців, провідників повстання.

В Індіях

кипить далі кровава боротьба індусів з анґлійським військом.

В Болівії (в Америці)

вибухла революція проти теперішного уряду.

Листи і дописи мусять бути писані коротко, виразно, чорнилом, на одній сторінці паперу

Політичний процес у Львові

Розправа проти 17 молодих Українців, обжалуваних в тому, що 7. вересня 1929 р. кидали бомби на „Всходнє ТАРГІ“ у Львові і що належали до тайної Української Військової Організації.

Цілий останній тиждень переслухував суд дальших свідків прокуратури (обтяжуючих) і деяких свідків відтяжуючих (оборони). Обтяжуючі свідки це тайні поліційні аґенти і поліційні комісарі, які слідили й арештували обвинувачених, а потім переслухували їх в поліційних арештах.

Всі ці аґенти й комісарі зізнають— заприсяжені, — що обвинувачені зізнавали на поліції все добровільно і ніхто їх не бив, а коли обвинувачені говорять декотрим до очий, як вони на обвинувачених пхали мішок і били по пятах, а також у лице, то аґенти й комісарі мають на те одну готову відповідь: «То нє правда!» або «Он кламі». Всі запевнюють, що на поліції нікого не бють, а коли оборонці питаються аґентів і комісарів, чи їм не відомо, що вже навіть були розправи проти поліціїв за биття арештованих, то предсідник трибуналу ухиляє такі питання.

Комісар Федунішин твердив, що члени Української Військової Організації (в скороченню УВО) плянували і на нього замах, та обвинувачені цему заперечують і з дальших питань оборони та відповідий деяких свідків-аґентів, виходить, що це неправда. Між иншим, коли зізнавав комісар Чеховскі, то адвокат Шухевич запитав його:

— Ви вже десять літ в поліційній службі і досить знані загалови, а чи плянував хто колись на вас замах? Чи ви чули про це?

— Ні, не чув! — відповів усміхаючись комісар Чеховскі.

— А чи не вважаєте що комісар Федунішин терпить на меґальоманію? (Значить: має себе за якусь таку важну особистість, на яку чигають замаховці).

На це питання комісар Чеховскі не відповів, бо предсідник трибуналу звільнив його від відповіди.

Аґенти все позабували.

Так само аґент Жиґмонт Огроднік зізнає на питання адвокатів, що він або не знає нічого або не пригадує собі, щоби хтось розказував йому про те, що на нього плянують замах.

Аґент Роман Хшановскі зізнає, що деякі арештовані признались перед ним до всього, а Тарас Крушельницький навіть сам списав на папері свої зізнання, признаєся, що до УВО втягнула його якась панна (Голубівна), в якій він залюбився, що він вербував хлопців до УВО, що поучував їх і відбирав від них присягу на револьвер, як підсудний Попадюк радив йому зробити напад на фабрику тютюну в Винниках, щоби добути гроші на ціли Української Військової Організації, а Т. Крушельницький сказав, що лíпше напасти на грошевий віз, що їздить часто до Винник і Попадюк це одобрив. Так само Крушельницький ніби то казав, що його присяга не вяже, що його батько богатий і він втіче від УВО за границю.

На це встає Т. Крушельницький і каже:

— Це все, що говорить аґент Хшановскі, є лише в деякій частині правдою!

Далі аґент Хшановскі говорить, що так само обвинувачений Біда до всього признався, а коли адвокат д-р Шухевич питає про щось аґента, то предсідник звертає адвокатови увагу, що він невідповідно поводиться з свідком (аґентом). Тоді д-р Шухевич каже:

— Ми вже самі (значить оборонці) не знаємо, як поводитися з поліційними свідками, щоби, борони Боже, не образити їх і не попасти в неласку предсідника.

Аґент Хшановскі між иншим сказав, що підсудний Біда вкрав від УВО 50 зол., які вторгував з розпродажі образків б. п. Бесарабової (що згинула в поліційних арештах 1923 року) і що УВО ніби платить своїм членам за роботу.

На це підсудний Біда заявляє, що то не правда, що він жадних грошей не вкрав і таке аґентови не говорив, та що УВО нікому не платить і до УВО нікого не тягнуть, тільки кождий вступає добровільно.

Ключник Кароль Бачиньскі зізнає, що він не пригадує собі, чи когось з арештованих били і взагалі нічого собі не пригадує.

Свідок оборони Ґелєвскі, шваґер підсудного Попадюка, зізнає що коли раз відвідував Попадюка в арешті, побачив на нім сліди побоїв і запитався, що йому є, а Попадюк сказав, що його катували. Тоді Ґелєвскі, хотяй сам є поляком, просив українських послів, щоби вставилися на поліції за Попадюком, бо знав, що українські посли Попадюкови можуть щирійше помогти, як польські. Ґелєвскі доказує також, що Попадюк від 1 до 15 вересня 1929 р. був у Коломиї отже не міг брати участи в киданню бомб, бож це було 7. вересня.

Далі зізнавав, подібно, як другі аґенти, аґент Антоні Ковальчук. Оборонець адвокат Шевчук каже твердо до аґента:

Ви катували Попадюка! Коли ви тільки прийшли на салю, то обжалуваний Попадюк підійшов до мене й сказав, що ви були тим найлютійшим катом, що його катував.

— Це не правда! — каже аґент Ковальчук. А коли сам Попадюк пригадує аґентови до очий, як то було, то аґент каже:

— Не пригадую собі!

І лікарі нічого не виділи й не чули.

Суд переслухував також кількох поліційних лікарів, чи вони не бачили на арештованих слідів побиття. Лікарі зізнають, що не розпізнавали, аби хтось арештованих бив і що арештовані їм не скаржилися, тільки лічилися на инші хороби.

Але з дальших їх зізнань виходить, що лікарі докладно не оглядали хорих арештованих, лише в убранню!

А підсудні кажуть, що вони й не могли скаржитися докторам на поліцію, бо лікарі оглядали їх при комісарах, отже арештовані боялися, що як поскаржуться, то аґенти ще лíпше поправлять.

І комісарі богато позабували а деякі нічого не бачили й не чули.

Комісар д-р Маріян Бурда зізнає подібно, як инші поліційні свідки і не сказав нічого нового.

Комісар Чеховскі, що зізнає другий раз, каже, що Попадюк признався до того, що 7. вересня вертав зі Львова до Коломиї. Тоді Попадюк каже, що він повторював Чеховскому те, до чого його змусив аґент Радонь, що мучив його.

Чеховскі твердить далі, що і підсудний Кирилюк признався перед ним до всього і що сказав, що підсудна Шушкевичівна втягнула його до УВО.

Тоді Кирилюк обурений каже, що це брехня, начеби він так образливо назвав Шушкевичівну, як каже комісар («шельма») і що він не сподівався, що комісар Чеховскі зможе сказати таку брехню.

Обвинувачений Попадюк питає комісаря, чи він не пригадує собі, як раз сказав до Попадюка: «До мене не будете мати жалю, бо я вас не бив», а комісар каже:

— Не пригадую собі.

З дальших питань оборони й зізнань цего комісаря виходить, що деякі аґенти (Дембіцкі, Ковальчук) представляли себе арештованим як матуристи, а Ковальчук навіть удавав лікаря, щоби цим способом ніби заприязнитися з арештованими студентами й видобути від них зізнання.

Дальше виходить на яв, що арештований Колодзіньскій, якого також підозрівала поліція в участи в замаху на «Тарґі», зовсім не причасний до того, бо тоді ще служив при польськім війську і комісар Чеховскі навіть тому не переслухував його далі.

Тут щераз Т. Крушельницький заявляє, що все це, що про нього говорять свідки-аґенти і комісарі, є не правдою і що це лише провокація поліції, аби його понизити перед людьми. Підсудний Кирилюк каже Чеховскому до очий, що раз він при переслуханню тріснув дверми і вийшов, кажучи, що ніби то його буде переслухувати якийсь спеціяліст з Варшави, — а тоді аґенти почали Кирилюка бити.

Один комісар казав „танцювати“.

Комісар Білевич зізнає, подібно, як другі. На запит д-ра Ганкевича, кому обвин. Біда показував в слідстві якийсь плян нападу на Федунішина, комісар Білевич не вміє відповісти, хотяй всі свідки зізнавали, що Білевичови показував Біда той плян!

Підсудний Терещук питає:

— Чи ви, пане комісар, памятаєте, як мене били на поліції так, що я не міг ходити, а ви підіймали палицю і примушували скакати через палицю і казали мені танцювати довкола стола?

Комісар цему перечить.

Підсудний Попадюк питає: — Чи ви, пане комісар пригадуєте собі, як ви грозили мені, що як не буду зізнавати, то будете бити, а на суді, як я це скажу, то ви будете сміятися і скажете, що це брехня і хто вам що зробить?

— То брехня — каже гладко комісар.

Підсудний Наорлевич каже: Чи ви памятаєте як ви мені приложили револьвер до чола і загрозили, що як не скажу, що фотоґрафія Попадюка це знимка «Гуртака» то завтра буду на Личакові (на цвинтарі! Ред.) і що ви скажете в суді, що то я на вас напав, а ви боронились.

Наорлевич і Кирилюк кажуть ком. Білевичеві до очий, як він Наорлевича бив і тягав за волося а Кирилюка стягнув побитого з ліжка, кричав «Псякрев! Мусіш бєгаць!» і він мусів бігати! Обвин. Онишкевич каже, що комісар казав його бити. На це все комісар Білєвіч сміється і каже, що то неправда.

Комісар Івахів каже, що докладно знає все про тайну Українську Військову Організацію і описує її приблизно так:

— Укр. Війсь. Організація зорґанізувалася в 1920 році, а її начальником став бувший отаман Січових Стрільців Евген Коновалець. До цеї організації належали не тільки бувші Січ. Стрільці, як Мельник, Матчак, Чиж але й також богато старшин бувшої Української Галицької Армії. Якийсь час УВО підлягала диктатор. Петрушевичеви і в 1923 році почала саботажі против Польщі, та вбила Твердохліба, чим підкосила силу угодовців, що були противниками Петрушевича а прихильниками угоди з Польщею. В осени 1923 року польська поліція звернула на УВО більшу увагу і тоді Коновалець втік за границю, а в Галичині лишилася краєва команда УВО. Коли антанта признала Галичину Польщі, тоді Петрушевич розійшовся з УВО і зорґанізував УНРО (Укр. Нац. Револ. Орґанізацію) бо схилився до більшовиків, і ці дві організації почали з собою суперничати. Та ця Революційна Організація Петрушевича скоро розпалася і тепер лишилася лише Укр. Військова Організація. Часописом цеї організації за границею є «Розбудова Нації» (видає «Організація Українських Націоналістів», що зорґанізувалось у Празі і в Відні а також «Сурма» (газети нелеґальні).

Ціллю УВО і „Організації Українських Націоналістів“ — це створення Самостійної, Незалежної, Соборної Української Держави. Шлях до цієї цілі — це безкомпромісова революційна боротьба проти всіх окупантів українських земель. УВО має вже готовий плян на випадок заіснування якої-небудь політичної ситуації, чи то міжнародньої, чи то в краях.

Івахів твердить, що УВО приготовляє повстання проти Польщі яке вибухне при першій спритливій нагоді.

Орґанізаційна система УВО виглядає згідно з його інформаціями в цей спосіб:

На чолі УВО стоїть Евген Коновалець з Начальною Командою УВО. Начальна Команда УВО постійно перебуває за кордоном. Донедавна осідком Начальної Команди УВО був Берлін.

Начальній Команді УВО підлягає краєва команда УВО. Осідком останньої — Львів. Тереном діяльности краєвої команди УВО — це Східна Галичина.

УВО старалася переломити т.зв. сокальський кордон і старалася створити свої ґрупи на Волині, Підляшу й Холмщині. Але ця акція УВО не повелася.

Що до структури орґанізації, то Краєва Команда УВО ділиться на 3 реферати, саме: 1) реферат орґанізаційний або кадровий, 2) реферат боєвий, 3) реферат пропаґандивний або політичний.

Орґанізаційний реферат УВО має на ціли орґанізацію роботи й кермування нею в краю, евіденцію членів УВО, евіденцію оружжа й виготовлювання плянів роботи. Цей реферат влаштовує теж курси, на яких вишколює своїх членів, а навіть висилає декого на такіж курси за кордон. Ходить про те, щоби вишколити добрих боєвиків, котрі в разі повстання моглиб стати старшинами більших або менших боєвих ґруп. Рядовиків мусять дати маси, які в тій цили мусять перейти інший вишкіл щось в роді „пшиспособеня войсковеґо“. І тому УВО старається впливати на ріжного рода леґальні пожежні, ґімнастичні й спортові орґанізації, як „Луг“, „Сокіл“ і „Пласт“. УВО кладе на працю цього реферату дуже велику вагу а Краєві Команданти УВО ставлять роботу цього реферату понад акцію боєву й розвідчу.

Ціллю боєвого реферату УВО — це теоретичне і практичне вишколення своїх членів на курсах, які уряджується для них так в краю, як і за кордоном. УВО видала теж приказ своїм членам і симпатикам, щоби вони вступали на службу до армій окупантів, щоби набуті відомости використати опісля на користь українського народа. Цей реферат кермує теж технікою переведення індивідуального терору, саботажної акції і технікою т. зв. „частинного виступу“. Таким „частинним виступом“ були пожежі в р. 1922. численних фільварків.

Пропаґандивний або політичний реферат має на ціли ширити ідеольоґію УВО, кличі оружної боротьби з Польщею, поширювати нелеґальні — ідеольоґічні журнали, брошури, летючки, влаштовувати дискусійні сходини, реферати, тощо. Цей реферат видає теж нелеґальний журнал „Сурму“ Цей реферат веде пропаґанду не тільки в нелеґальн й формі, але й теж у леґальній. Таким леґальним часописом, при помочи якого УВО веде пропаґанду — це „Новий Час“(!). Вправді „Новий Час“ не є вже тепер звязаний з Коновальцем але закладового капіталу Н. Ч. до тепер УВО не звернуло (!!), а біля цього часопису ґрупуються симпатики і приклонники УВО. Другим таким леґальним видавництвом, при помочи якого УВО веде свою пропаґанду — це видавництво кооп. „Червона Калина“ у Львові.

Найменшою клітиною УВО — це „трійки“. Донедавна були „пятки“, але „пятка“ мала великі недогідности, раз, що важче було вишколити „пятку“, по друге, важче було в пятці задержати тайну. Тому систему „пяток“ перемінено на систему „трійок“.

Є ріжні способи вербування людей до УВО. Вербується до УВО або через любов до жінки, або використовується ненависть когось до Польщі або кривди, які хтось дізнав від поляків. Такі маніфестації, як на 1 листопада 1928 р. тоді, коли на церкві св. Юра, на Високому Замку й на львівському університеті маяли прапори УВО — теж дуже сильно впливає й горне до УВО нових членів. Велику ролю при вербуванні членів відграє теж „Сурма“, ріжні брошури і летючки.

УВО стремить до створення Української держави шляхом оружного повстання проти всіх окупантів українських земель.

На розправі сказав котрийсь з обвинувачених, що УВО не бере тепер під увагу оружного повстання проти Польщі. Це неправда, бо УВО числиться з евентуальним повстанням у корисних політичних ситуаціях, на які вона мусить бути й є приготована. Тими нагодами можуть бути 1) самостійний повстанчий рух 2) внутрішні заворушення і політичні тертя в Польщі 3) оружний конфлікт Польщі з сусідами 4) і світова війна або революція.

Колиб котрийсь з оцих приятливих для УВО політичних моментів надійшов, тоді всі члени УВО на кинений клич мають 1) з власного почину творити боєві ґрупи 2) при помочи їх займати найблищі відтинки фронту 3) мають постаратися для своїх ґруп о оружжа 4) шукати контакту з іншими подібними ґрупами й найблищою командою і 5) старатися зі всіх тих ґруп створити повстанчу армію.

Помічними середниками до цього є акти терору, саботажу й розвідча робота.

Найважнішим способом боротьби в разі повстання має бути т. зв. „боротьба без оружжа“, яку можуть вести і дитина й жінка і старець. Ця „боротьба без оружжа“ — це саботаж, який полягає на тому, що нищиться телефонічні стовпи, дроти, залізничі обєкти, мости, маґазини, склади поживи, тощо.

Пропаґанду веде УВО і письмом і терором — саботажем. Перший спосіб пропаґанди називається „пропаґандою словною“, другий спосіб — це „пропаґанда чинна“.

УВО веде передовсім нелеґальну роботу, а леґальну полишає леґальним орґанізаціям в краю.

Закордонна пропаґанда УВО має на ціли: 1) ширити лиху опінію про польський уряд і про польську державу 2) параліжувати польську пропаґанду, шкідливу українському народові 3) причинитися до створення союзу з народами, які находяться в подібній ситуації, 4) причинитися до створення союзу Українців з політичними ворогами Польщі.

Роля жінок в УВО. Жінки відігравали в УВО від самого початку існування тієї орґанізації — дуже велику ролю. Вони виконують звичайну таку роботу: 1) укривають членів УВО, 2) переховують тайні документи УВО, 3) переховують вибухові матеріяли й оружжа, 4) відграють ролю посередників, і 5) кольпортують летючки, „Сурму“, тощо. УВО ставить всім жінкам за взір Ольгу Бесарабову. Але не тільки жінкам, теж і мущинам радить УВО наслідувати О. Бесарабову, яка згинула, а не зрадила ані одного слова. Взагалі досі жадна жінка не зрадила УВО, тоді коли таких випадків у мущин було дуже богато.

Сурма. Перше число „Сурми“ вийшло в січні 1927 р. у Берліні. „Сурму“ видає реферат пропаґандивний, а редаґує цей орґан редакційна колеґія. Не всі числа „Сурми“ видані в Берліні, деякі з них видано в Ковні. До краю дістається „Сурма“ нелеґальною дорогою через т. зв. „червону границю“, себто через Данціґ. Наслідком великої чуйности польської поліції „Сурму“ не пачкують вже через Данціґ.

Фонди УВО. Фонди УВО — це дуже дражлива справа... – каже комісар Івахів.

Головним джерелом фондів УВО, це вкладки членів і симпатиків УВО Є це вкладки на „боєвий фонд„. Їх стягається у формі продажі цеголок від 50 сот. до 5 зл.

Другим важнішим джерелом фондів УВО — це т. зв. експропріяції, які в революційній мові називаються в скороченні „екс“. Є це напади на банки, почти, й інші грошеві інституції для здобуття потрібних орґанізації грошей. Досі було таких нападів кілька, от як: 1) напад на почту в Дунаєві в 1924. 2) напад в Богородчанах, 3) два напади під Калушем, 4) напад на львівську головну почту, 5) напад на почту при вул Глибокій у Львові, 6) напад Любовича і Мицика на листоноша, а навіть УВО робить напади на грошеві інституції в Познанщині.

Третім джерелом фондів УВО — це поміч чужих держав, ворожих Польщі, як Німеччини і Литви.

В тому менті предсідник заряджує тайну розправу.

Підчас тайної розправи радник Івахів продовжував свої зізнання.

В суботу закінчено переслухування свідків, а до голосу прийшли оборонці. Вони поставили понад 100 внесків на покликання нових свідків, щоби доказати невинність обвинувачених. Але Трибунал на внесок прокуратора відкинув усі внески оборони, крім одного, а саме: покликати ще свідків, які мають ствердити «алібі» Попадюка (значить, що він в день замахів на «Тарґі» не був у Львові).

Трибунал уложив уже 47 питань судіям присяглим. В разі затвердження тих злочинів, які вичислені в питаннях Трибуналу, грозилаби сімом обвинуваченим кара смерти.

Розправа мабудь потриває до суботи 28. червня. Дальше про неї ще напишемо.

—o—

513 запомог по 120 золотих

на суму 61·560 золотих

Кому признаємо дальші запомоги від 503-ої до 513ої ?

503. Свящ. Константин Дучинський, Бережанка п. в місци пов. Кремянець на Волині, ялівка впала 13. червня 1930 р.

504. Никола Варґас, Підгородці п. в місци пов. Сколє, корова впала 7. червня 1930 р.

505. Іван Смага, Теляж п. і пов. Сокаль, корова впала 14 червня 1930 р.

506. Никола Богославець, Солотвина п. в місци пов. Богородчани, корова впала 17. червня 1930 р.

507. Василь Марунчак, Михалевичі п. і пов. Дрогобич, корова впала 16. червня 1930 р.

508. Іван Непийвода, Торське п. в місци пов. Заліщики, корова впала 10. червня 1930 р.

509. Данько Фецич, Манів п. Воля Мигова пов. Ліеко, ялівка впала 5. травня 1930 р.

510. Павло Реміцький, Волосів п. Тисьменичани пов. Надвірна, корова впала 31. травня 1930 р.

511. Вавро Білий, Снович п. і пов. Золочів, корова впала 18. травня 1930 р.

512. Іван Головатий, Надіїв п. і пов. Долина, корова впала 4. травня 1930 р.

513. Василь Грабаня, Клопотниця п. Змигород пов. Ясло, віл впав 30. травня 1930 р.

Кому не можемо признати запомоги?

1. Дамян Фідаренко, кол. Гурби п. Людвіполь пов. Костопіль, корова впала 8. грудня 1929 р. а випадок загибелі зголосив 5. червня 1930 р. а після проголошених нами правил нещасний випадок належить нам зголосити найдальше до пять днів по загибелі худобини.

2. Василь Лучків, Корчин рустик. п. Синевідсько вижне пов. Сколє, 2 червня 1930 р. вплатив передплату 8 зол., чим вирівнав довг від 15 лютого і вплатив наперед до 15. жовтня 1930 р. а корова впала 12. червня 1930 р., значить від віднови передплати минуло тільки 10 днів, а повинен минути принайменче місяць.

3. В ч. 23. була поміщена відмова запомоги Василеви Турчинови с. Петра в Пукеничах п. Угерско. В ту відмову закралася помилка, а саме: В. Турчин відновив перервану передплату 13. травня (8 зол.), а не 23. — як через помилку видруковано). Перерву мав від кінця вересня 1929 р. Але що випадок стався 17. травня, (як написано в «Посвідці), то запомоги признати не можемо, бо від дня відновлення (13. V() до випадку (17. V.) минуло заледво 4 дні, а повинно минути принайменче 1 місяць.

ПОДЯКА

Хвальна Редакціє! Многі точні передплатники дістали — обіцяні — на випадок упадку худобини — запомоги, як надгороду точної платности передплати «Нар. Справи». Я між іншими одержав запомогу також, а при тім відчув, як великою є та запомога, особливо, як згине одинока корова — кормителька в теперішній час. І тут я відчув — на власній скірі — правдивість народної пословиці «два рази дає, хто зараз дає». Мої попередники ріжно дякували, я не маю на те слів подяки, хиба кликну на всю нашу рідну землю: Браття селяне, вступайте в тисячі передплатників «Н. Справи», тої найбільше вартісної для українського селянина часописи. А шановній Редакції желаю, щоб як найскорше була Редакцією в першій мірі — 8-міліонової української селянської верстви під Польщею, та щоби скоро «Н. Справа знайшлася так в руках Бойка з під Бескиду і Лемка і Волиняка і Подоляка, Поліщука і Холмщака як і Буковинця і Наддніпрянця і Закарпатця і всіх земель, де тільки живе український селянин.

Андрій Николишин,
Добряни п. Стрий

ТОІ САМОЇ

(Гуцульським говором*!)

Не надіявси я того, шо лою ни стане, шо скрізь у нас є вороги, куда око гляне. З Коломиї, Станіслава, зі Львова, — Аршави1), йдут до мене шо дня листи з цілої держави. Кождий просит тай благає: «дай лою, Іване! Вороги від него гинут, може лекше стане».

А я роздав усе, шо мав, шьи першої днини, а типер то вже позичів в ґаздів з Верховини — кілька кружків тогідного, тай ті посилаю, а за бірше вже не просіт, бо бигме ни маю!

Я до типер то так віслав: до Косова й Кутів по два кружки по три ґноти тай по десіть прутів. В Коломию, Городенку, Станиславів, Снятин, у Тарнопіль тай за Сокаль, Перемишль, Рогатин віслав сми у троє бірше2). (Най ни нарікают, шо поблизких доглідаю а їх забуваю!)

А до Львова то я віслав одну повну фіру, може наші дадьи раду той приймут офіру.

Тай по наших инших містах там, де було треба, я маршрути пододавав до самого неба.

На Вкраїні москаликам свічки ни поможут, вни без свічки коли тогди й так сконати можут. Я їм віслав ваґон шкабер4); векелий5); кресило, аби собі раду дали йикби їх морилоб).

А тим усім, шо дарунки також любє брати, то я післав торбу. (Бо в шо мут складати ті хабарі, шо набрали?). А для тих ґазетів, шо хотьи нас позбавити наших пропритетів7) то по трохи матриґану8) даю на ужиток, а нам усім дай Господи шіcливий прожиток, абесмо шьи дочікали того, шо я знаю, а я тогди ни такої шьи їм заспіваю.

Йикби чісом хтос з вас зайшов у наші Карпати, то поверніт д/ мині в гості — (не минайте хати!) а я за то вам роскажу, йик намси поводит, хто з напастев ураз по раз на нас переходит, тай ни дає супокою ні в ночі ні в днину. Тай роскажу хто публічит нашу Верховину, — через шо ми ізходимо на старців поволи, тай чому то в нас гаразду не було ніколи.

Покажу вам Чорногору, гуцулскі загони, почуєте, йик кранкають круки той ворони.

Мете9) знати, по чому то в нас локоть сметани тай скажете коли инчий уже чьис настане, бо у нас тепер панує неправда й ошука —

Прийдіть конче! Я чікаю....

Порука-Клябука10)

*) Перший вірш Івана Поруки-Клябуки був у ч. 23 „Нар. Справи".

Пояснення: 1) Аршава — Варшава 2) бірще — більше 3) дадьи — дадуть 4) шкабря — тріска 5) векелий — губка до кресання вогню 6) морити — безтямно захоровати, дістати епілепсію (слово многозначне) 7 — потрібні річи 8) матриґан — трійливе зілля 9) мéте знати — будете знати 10) Клябука — груба палиця гуцульська з бганою рукою.

Усяких порад уділяємо тільки точним передплатникам.

ГОСПОДАРСЬКІ СПРАВИ

Др. Д. Миколаєвич.

Як нищити бородавки?

Бородавка це є скірні нарости, які досить часто трапляються так у домашніх звірят як і у чоловіка. Хоч вони не викликують ніякого захорірння, то всеж таки, стають вони нераз дуже докучливими. Особливо часто бувають вони на вимени, або на дійках у корів і в тім місци стаються вони докучливими для корови длятого, що справляють їй біль підчас доєння. Корова стає неспокійною бє ногами і втікає перед дояркою а доярка мусить намучитися при доєнню такої корови, і звичайно не здоює її добре. Через таке недокладне здоювання корови дають менше молока і псуються а в господарстві повстає втрата. Передусім для тих, що доставляють молоко до молочарні є втрата значна, бо як звісно останнє молоко є найтовстійше, а в молочарні платять саме від кількости товщу в молоці.

До нищення бородавок послугуємося ріжними способами. Один з найбільше знаних є перевязування бородавок. Хоч це така проста річ, то люди звичайно її не вміють виконувати, як слід, тай через це часто перевязування не доводить до цілі. Щоби воно було успішне, треба поступати ось так: бородавку перевязуємо кінським волосінням або тоненьким шнурочком (залежно від того, чи бородавка є менша чи більша, уживаємо волосіння або шнурка), довгим на 10 до 15 цм. Такого довгого шнурка уживаємо тому, бо не вистарчить перевязати бородавку раз і її так лишити, лише треба кождого слідуючого дня на ново довкруги обвязати поверх попереднього звязання тим самим шнурочком, стискаючи кріпко. Таким щоденним перевязуванням викликуємо скорше завмирання бородавки, а знова через це, що ми перевязуємо що раз вище, то є близше скіри, витягаємо бородавку з глубини на верх та запобігаємо її відростанню.

Колиж бородавка вже відпаде, тоді треба це місце кілька разів добре зайодинувати, а ще ліпше булоб випалити його сірчаним або азотовим квасом.

До нищення бородавок можна уживати також ріжних мастей і плинів. Один такий плин подає Др. Стахурський в своїм підручнику «Ветеринарний лікар»; він складається з квасу саліцілевого (5 ґр.) квасу молочного (10 ґр.), колльодіюм (5 ґр.) і йодини (2 ґр.). Тим плином смарується бородавки, раз на день, оминаючи при тім здорове тіло. Треба однак памятати, що цей плин є легко запальний і може вибухнути при зближенню вогню. Тому треба бути осторожним зі світлом і папіросами.

Другим лихом при бородавках є їх легке переношення з одної корови на другу. Звичайно переносять їх доярки, які доїли наперід хору корову, а опісля доять здорову. Щоби отже не розносити бородавок по всій оборі, повинносятя корови з бородавками на вимени доїти на самім кінці.

Нераз бородавки є дуже вперті і їх вигублення натрапляє на ріжні трудности; в таких разах треба вже удатися до ветеринарного лікаря за осібною рецептою на винищення бородавок.

—о—

Саме час сіяти ріпак озимий

Хто хоче плекати озимий ріпак, ще з весни залишив собі в сівозміні під нього поле. Там росла наприклад мішанка (ленча) або росла рання бараболя, або останій рік доростала конюшина, люцерна, то що. По зборі цих рослин, поле зараз же треба зорати і заволочити, щоб не випаровувала вогкість. Поле з під конюшини та люцерни прийдеться зорати раньше, а потім перед самим сіянням щераз переорати. Не забуваймо, що ріпак вимагає добре угноєного і виправленого ґрунту. На мокляках та на сухих ґрунтах не вдасться, бо або в зимі вимерзне, або в літі висохне.

В початку липня навіть в кінці червня вже можна сіяти ріпак. Сіють його рядами сівалкою, ряд від рядка на 30—40 цм. Висівають його мілко. На морґ потрібно 7—11 кґр. насіння (сівалкою). До осени його треба буде просапати від бурянів, а то прорідити, щоб густий не пішов в зиму, бо випріє. Остання сапанка є сполучена з підгортанням на зиму. Далі коло ріпаку мало роботи, хіба що в зимі господарити зі снігом. Вкрити або сніг боронувати.

Збір ріпаку припадає на кінець червня.

Збирають його тоді як більшість насіння стане бурого кольору. Ріпак збирають серпами, вяжуть малі снопики і кладуть їх по два в ряди, щоб сох.

Жнуть його рано при росі, вечером або в ночі, щоб не витрушувалось насіння. Жнуть високо, щоб стерня була високі, в ній добре ці снопки стоять. Як ріпак висохне, його обережно збирають на вози, застелені плахтою і возять до дому та молотять.

Збір насіння ріпаку з морґа буває від 4 до 15 сотнарів. Як до врожаю. З ріпаку роблять олій. Солома і полова йде на підстилку. Макухи йдуть для годівлі худоби.

Ріпак має кілька шкідників, з них *в ріпакова чернота* яка нападає насіння. Такий ріпак треба скорше жати, иначе він почне висипатись. Поїдає його на весні блоха, яку лапають на клейкі плахти.

Ріпак сіють і жнуть якраз в час, коли є робочі руки, тому він в сівозміні у наших господарів повинен би бути розповсюджений.

—о—

Коли найліпше косити сіно і инші трави.

Кождий знає, що молода трава є найліпша на сіно, бо вона має найбільше доброї поживи, є мягка і майже вся йде на пожиток худобі. Стара перестояла трава є тверда, поживи в неї меньше і не всю її споживає худоба. Колиб косити траву замолоду, то сіно булоб добре, але його булоб за мало. Стару — сіна багато, а найдку мало. Що краще? Отже вибирайте саму серединку. Коли трава зацвіте (більшість трав) її треба косити. Правда, що це відноситься не до всіх пашних рослин. Є такі, що косити треба й раніще наприклад: Люцерну косять як лише деякі перші цвіти показуються, иначе буде за тверда. Так само і буркун. Конюшина червона найліпша як починає цвісти. Конюшина швецька і біла — як сильно розцвіте. Болгай — як лише покажуться цвітові пупляшки. Еспарцета, як добре розцвіте.

Тепер ходить про те, коли саме найліпше косити, чи в день чи в ночі, чи при сонці, чи при хмарі. Отже вчені кажуть, що при сонці і то по обіді — тоді саме сіно є найсмачніше і найсолодче. Рано воно є не таке, кажуть, що рослина в день при сонці набирає в листя багато крохмалю-цукру, а за ніч цей крохмаль-цукор розходиться по всій рослині і переміняється на що иньше.

—о—

Памятайте, що добрим способом на буряни є, їх виполоти в збіжжі та постинати на межах і неужитках.

Збіжжа підросло. Виїхавши в поле дивуєшся, як там по ячменях та вівсах роскошує гірчиця, свиріпа то що. А в озиміні росте як дуб осет, молочай, мачок кукіль. Саме тепер деякі з цих бурянів цвітуть. Укінчивши сапання, беріться зараз до полення бурянів.

Гірчицю можна всю вимикати, без ушкодження ярини.

Осет єстиком або ножем можна витяти в корінi або вирвати з корінем. Саме тепер, коли він наливає в цвіт, це йому найгірше. На межу

До складу і прикладу.

ЗДОРОВ, КЛЯБУКО!

Слава Тобі, мій Клябуко, з гуцульського краю, дуже тішусь, що не сам я вже собі співаю.

Уже в двійку, пане брате, заспіваєм в хорі, піде голос стежечками по долині й горі.

А як третій ще озветься кум Василь зі Сприні, то ще краще ме лунати той голос від нині.

І ти Іван і я Іван, оба ми Івани, як один часом захрипне, то другий настане.

Бо є чого захрипнути, ой, є чого, брате, бо між нашим ще народом є глухих богато!

Співай йому день і нічку, а він ще не чує, тай про те, що ми співаєм, нічо не міркує.

Співай, брате, тай на свічку готуй того лою, щоб ворогам засвітити годиною злою.

А я човна вже будую, переплисти річку тай дігнати тай злапати нашу долю-чічку.

То смішної то сумної співати будемо, а чей тую добру долю колись доженемо.

А чей збудимо весь нарід тай виведем з хати, аби всі спішили разом долю здоганяти.

А тепер здоров будь, друже, й кланяйся Говерли, най пропадуть ті, що долю в кайданах заперли.

І най скоро звеселяться доли тай Карпати, того Тобі й людям жичить

Иван Сорокатий

візьміть косу і зваліть всі буряни, так само на неужитках скосіть щоб не цвіло та не рознесло насіння по полю. Всі нездалі на йому буряни скиньте на купу хай зігниють, буде —гній. Зберете добре збіжжа, меньше бурянів, буде на другий рік на полю.

—о—

Пасічничі поради.

Коли Ви підготовили пні до медозбору, та осадили вчасні рої до вуликів, тепер постарайтесь особливо роям дати змогу підсилитись. Не заставляйте їх будувати багато вощини самим, або підгодовуйте їх ситою бодай через день.

На сильні пні, приготовте надставки з цілою сушою.

Хто чекає пожитку з гречки і липи, може вже відгородити маток або старих вбити, щоб вивели молодих.

Родини слабі, що й досі не поправились, на пожиток злучіть до купи, меду злучений пень знесе більше, як два слабі. Що иньшого, коли ви розводите пасіку, тоді цих пнів ще підсилюйте сильніщими, та замініть їм матки на добрі. Добрий пасічник на мід лишає сильні рої і лучить слабих, а по взятку може їх розлучити або зробити рої штучні. Як це все докладно робити можете вичитати в часописі «Укр. Пасічник», що виходить у Львові, Зіморовіча.

Приготовити все необхідне до медобрання і бочки (найкращі від старого вина, добре випарити, від селедців хочби як мили — не поможе). Липові, осикові, тополеві найліпші. Дубові нові — зіпсують мід.

Приготовити посуду меньшу, (цинкована мід псує, коли її не вимастити воском), вичистити її. Найкраща з білої бляхи і шкляна або поливана.

При відбиранню меду треба вважати на чистоту, мати до цідження меду ситко. Дітей до меду в посуді не пускати, щоб не стромляли пальці.

Мід витріпувати тоді як хоч 1/4—1/3 рямки засклеплена.

Щоб мід скорше зцукрів, його ставлять одкритим на земне місце, або додають кусочок старого чистого густого меду.

—о—

Що по чому?

Львів, дня 20 червня 1930 р.

ЗБІЖЖА.

Збіжжа дорожів

(Ціни за 100 кґ. на стац. залад. Підволочиска) За двірську пшеницю платять 39·50 40·50 з, за селянську 3650 —37·50, за жито відбірне 15 25—15·75, жито звичайне 13·50—14· вл. ячмінь 14—14 50 овес 14—14·50, кукурудза 21·25—22 25, фасоля біла 45—55, кольорова 30—35, краса 40—45, горох пів Вікторія 23·75 —25·75, горох звичайний 21·25—22·25 бобик 19—20· вика 25—26, гречка 20 50.—21·50 (ціни і попиту на лен, мак, просо, лубін не має. Бараболя 3—4 зол. (Ціни гуртові.)

НАБІЛ

Маслосоюз платив кооперативам дня 22 червня за масло експортове солене пріма 4·20 несолене десерове пріма 4·10. 1 літра молока 0 25 1 літра сметани 1·50. За 1 копу яєць 4.80—одно яйце на базарі 10—12 гр. Ціни на яйця падуть.

—о—

Вислід Конкурсу.

На проголошений нашою Редакцією конкурс на повісти згл. оповідання дня 9. 2. 1930 (в ч. 6 (71) наспіло в приписанім речинці (до 25-го березня ц. р.) разом **трийцять творів.** З того до конкурсової оцінки не було допущених девять творів, бо не відповідали основним умовам конкурсу: не були повістями ані оповіданнями, тільки або спогадами, або слабими драматичними або иншими спробами.

З допущених до оцінки 21 творів було 8 повістий, а 13 збірок оповідань згл. новель і нарисів. Допущені до оцінки повісти:

1. «Біда з опирами», 2. «В филях Бистриці», 3. «До Світла», 4. «З гордости», 5. «Народ собі», 6. «Обіцяна Земля», 7. «Ой, не пий брате тої водиці», 8. «Терновим Шляхом». *).

*) Був ще надісланий повістевий етюд «Чорнозем», одначе тому, що цей твір, **маючи завдатки високої літературної вартости**, не був ще на думку Редакції належно завершений, Редакція, шкодуючи твору, порадила шан. авторови ухилити зпід оцінки й піддати його ще належній обрібці, відповідній до його мистецької **основи.**

Допущені збірки оповідань і оповідання:

1. «Брати», 2. «Вдова по Рудольфі», 3. «Горе та печаль», 4. «З оповідання дідуся», 5. «Земляки», 6. «І сміх і плач», 7. «Мусить бути катам кінець», 8. «Повінь», 9. «Селянські оповідання», 10. «Сини», 11. «Українська Нива», 12. «Фата морґана», 13. «Цвитуча могила».

З оцінених повістий **за найкращу признано повість «В филях Бистриці».** На другому місці рішено поставити повісти **«До Світла» і «Обіцяна Земля».** Виріжнити постановлено повість «Біда з опирами», «Терновим Шляхом» і повість-**алеґорію „Ой, не пий брате тої водиці“.**

З оцінених збірок оповідань **за найкращу признано збірку «Земляки».** Другого місця не признано ніякій, натомість виріжнити рішено збірки: «Вдова по Рудольфі», «Повінь» і «Брати». Окремо рішено згадати збірку новель «Фата морґана», що має свою мистецьку вартість і свідчить про визначний хист автора, та тільки іззa свойого суто ліричного змісту не могла бути преміована на цім Конкурсі.

Тому, що ніодин з оцінених творів не є вповні зрілий до друку і навіть признані за найкращі вимагають ще деякої праці, а також тому, що кільком творам признано однорядну вартість, рішено розділити дві пляновані надгороди (300 і 200 зол.) на чотири слідуючі:

Першу надгороду в квоті 200 зол. признано повісти «В филях Бистриці», слідуючі три **надгороди по 100 золотих признано:** повісти **«До Світла»** і повісти **«Обіцяна земля»** та збірці оповідань **«Земляки».**

По отворенню коперт показалося, що автором повісти «В филях Бистриці» є Микола Васьків у Кутах п. Олесько, автором «До Світла» є Йов Шумський в Туричанах к. Матієва п. Перевали (Волинь), автором «Обіцяної Землі» є Ілля Чайковський в Підзамчу п. Теребовля, а автором збірки «Земляки» є о. Др. Йосиф Застирець у Львові.

Авторами виріжнених повістий і збірок є: Андрій Івасиків, учитель в Нивисках к. Кольбушової («Біда з опирами»), — Мирослав Петрів у Львові, Коперника 52 («Терновим Шляхом»), — Семко Намака в Вікні п. Грималів („Ой, не пий брате тої водиці»), — Долинська Марія (М. Хвилина) у Вязівниці к. Ярослава («Вдова по Рудольфі»), — Теодор Курпіта в Ремезівцях п. Золочів («Повінь»), — Василь Кушнір с. Гр. в Волкові пов. Перемишляни («Брати»).

Автори надгороджених творів отримають надгороди найдалі в два тижні по зробленню певних поправок для пристособлення своїх творів до друку. В тій цїли зволять порозумітися з Редакцією.

Автори виріжнених повістий зволять порозумітися з Редакцією в справі обробітки своїх повістий і евентуального їх друку під окремими умовами. Автори виріжнених збірок оповідань зволять написати, чи годяться, аби кращі оповідання з їх збірки помістити в нашій часописі.

Всі виріжнені і не надгороджені твори держатиме Редакція в себе до дня 31. липня 1930. До того дня автори можуть впімнутися о їх зворот, але під умовою, що рівночасно пришлють 2 зол. значками на поручену відсилку рукопису. По 31. липня Редакція за зворот рукописів не ручить.

Шановних авторів ненадгороджених і не виріжнених творів просимо не зражуватися невдачею і пробувати ще своїх сил при инших таких нагодах. При тім треба собі взяти під увагу жичливі поради і вказівки, які Редакція випише до кождого твору при його відсилці.

Редакція.

Домагаємося реґуляції рік!

В неділю 15. червня відбулося велике віче українських селян Покуття в справі реґуляції гірських рік і потоків, які щороку спричинюють своїми наглими виливами міліонові шкоди нашому селянству. На вічу реферували посли Паліїв і Заваликут. В дискусії промовляли селянки й селяни, представники поодиноких сел. Віче осудило остро політику уряду, що дозволює на дикий вируб карпатських лісів (а це найбільше причинюється до збільшення повений) і майже цілковито занедбав реґуляцію гірських рік і потоків, особливо Прута. В тойже час коли на корінннопольських землях держави переводиться що року реґуляцію найменших потоків державним коштом, за податкові гроші, з яких третину складає український нарід — на реґуляцію рік на землях заселених українцями видає уряд — смішні суми, чи радше охлапи, які впрочім внаслідок легкодушної господарки реґуляційних урядів, безслідно пропадають. Віче ухвалило резолюції в яких між иншим говориться таке:

«Протестуємо проти дотеперішної реґуляційної господарки, уважаємо за насміх над нами приділювання урядом по кількадесять тисяч золотих на реґуляцію усіх східногалицьких рік. Домагаємося розпочаття вже раз плянової реґуляції Прута в цілому його бігу і його доплвивів, домагаємося державних запомог для потерпівших від повени, домагаємося щоби ті запомоги розділювано при співучасти українського комітету, бо тільки тоді матимемо певність, що ті запомоги будуть справедливо розділені. Взиваємо українське селянство, щоби з огляду на важку скруту рішуче здержувалося від усяких видатків, не дуже конечних, та щоби не лізло в лихварські довги.

—о—

Чи і Хрест є „політика“?

В Полівцях пов. Чортків, свідома і ідейна місцева молодь, занялась в Задушну суботу упорядкуванням могили поляглих Борців на цвинтарі, а що хреста не було, постаралась і закопала. Ще не скінчила праці, вже зявився поліціянт з постерунку в Джурині п. Шрайбер і заявив, що хрест мусить бути викинений з могили. На питання, чому, сказав, що се «політика» і власти наказали йому хрест усунути. Хлопці не хотіли виконати приказу постерункового, тож післав в село громадського поліціянта за людьми, а що не знайшов, примусив хлопців хрест викопати і затягнути між гроби. Сей факт викликав у громадян велике згіршення і негодовання...

Та не кінець на тім, бо в ночи якісь злочинці розрили могилу.

Вже з досвітком в день Зелених Свят почали сходитись люди, щоби на власні очи побачити руїну злочинних рук. Та той сам постерунковий вже повнить службу і забороняє людям вступу на цвинтар.

Як що року, пополудни великий здвиг людий, з процесією, вінцями і добре вишколеним хором, рушив з церкви на цвинтар. По відправі парастасу за померших парохіян, місцевий парох почав панахиду за поляглих Борців. Недалеко від могили, побачили люди між гробами викинений хрест... Реліґійні і національні почування взяли верх.... Чути шльохання і голосний плач... Нараз побачили присутні, як хрест (5 м. довгий, дубовий, ваги понад 2 сотн.) пливе понад голови народу в напрямі могили, опираючись на руках зворушеного жіноцтва, яке за пару хвиль поставило хрест на призначене місце, на могилі. Очи всіх були звернені лиш на хрест, як на свою одиноку потіху і надію... По молитві за душі поляглих, спокійно всі розійшлись. Потім виліз постерунковий з криївки за цвинтаром і починає слідство... Страшить комісією, військом і т. д. Громадяни певні, що сповнили діло, яке їм серце наказало, спокійно очікують здійснення погроз, в святім переконанню що хрест, се не «політика».

Тронутий до глибини серця

—о—

ОСТАННІ НОВИНИ.

Соймову сесію, яка мала зібратися в понеділок 23. 6., замкнув президент Польщі декретом з 22. 6. Тепер посли будуть домагатися скликання нової надзвичайної сесії. Думають, що президент і сю сесію відрочить на місяць, а потім розвяже сойм і в зимі малиби бути нові вибори.

На польсько-німецькій границі трапився знов випадок. Польські ґазети пишуть, що німці застрілили 17. червня польського митного стражника Кахелю, який зайшов чогось на німецький бік. Польській комісії віддали трупа Кахелі, зовсім нагого, а його одягу не хотіли показати. Польща домагається від Німеччини слідства і вияснення випадку.

Американський президент, Гувер, не згодився на те, щоби Америка продавала більшовикам мотори до воєнних літаків. Московський уряд замовив недавно в Америці 20 моторів до літаків і вже мав заплатити гроші з гори.

—о—

З нагоди 30-літнього Митрополичого Ювилею Їх Ексц. Високопреосвященного Митрополита Кир Андрія Шептицького

читальня „Просвіта“ в Золотниках дня 8. червня 1930 р. при співучасти великої скількости народу з сусідних сіл відсвяткувала в честь Їх Ексцеленції „Святочну Академію“.

В склад програми ввійшли:

Вступне слово Всв. о. декана Сендецького, пісні відспівані місцевим хором, деклямації, та широко, змістовно, займаючо опрацьований реферат „Праця та значіння Митрополита Кир-Андрія для укр. церкви і народу“, який виголосив займаючо укінчений богослов Іван Цимбала. По відспіванню грімкого „Многая літа“ учасники свята з великим вдоволенням розійшлися домів.

Відвічальний редактор: ЛЕВ ЧУБАТИЙ

З друкарні Щ. Беднарского в піднаймі „Кооперативи Промислу Графічного“ Львів Ринок 9. — Телефон 76-14.

Видавець: ІВАН ТИКТОР